

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Videoredaktor

Sissejuhatus

See brošüür, mida sa loed,
on osa brošüüride sarjast.

Brošüüride sari õpetab,
kuidas kasutada arvutit ja internetti.

Brošüürid on kirjutatud
lihtsalt loetavas ja arusaadavas keeles.

Iga brošüür on erineva teema kohta.

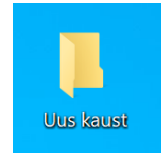
Brošüüride sarja kõik teemad:

1. Arvuti sisse ja välja lülitamine

- Hiir ja klaviatuur

2. Töölaud: failide liigutamine,
kaustade loomine ja kustutamine

3. Juurdepääsetavuse tööriistad

- Klaviatuuri kiirkäsklused

4. Mälupulk

5. Microsoft Word

6. Videoredaktor

7. Ohutus internetis

8. Google Chrome

9. Google Maps

10. YouTube

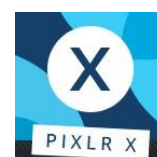
11. Gmail

12. Facebook ja Messenger

13. Pixlr X

14. Curriculum Vitae Europass

Brošüüride sarja on kirjutanud eksperdid

7-st organisatsioonist.

Need 7 organisatsiooni on:

Associazione Uniamoci Onlus Itaaliast

Asociacija "Aktyvus Jaunimas"

Leedust

Centro Social e Paroquial Santos Martires

Portugalist

Tallinna Tugikeskus Juks Eestist

IES El Greco Hispaaniast

I.E.S. EL GRECO

Towarzystwo Wspierania Inicjatyw

Spolecznych Alpi Poolast

Università Degli Studi Di Catania Itaaliast

UNIVERSITÀ
degli STUDI
di CATANIA

Projekti kohta leiad rohkem lihtsalt loetavat ja arusaadavat infot sellelt veebilehelt:

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com/>

Brošüüride sari on loodud
Erasmus+ projekti tulemusel.

Selle Erasmus+ projekti nimi on
Accessible Information Material.

SÕNAVARA

Erasmus+ on Euroopa Liidu programm, mis rahastab erinevaid projekte.

Videoredaktor

Videoredaktori programmi avamine

Videoredaktor on arvutiprogramm.

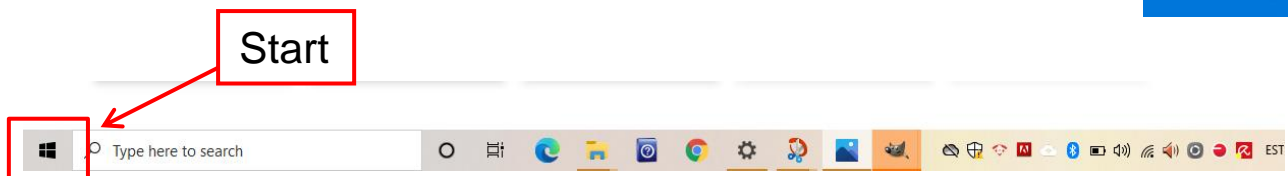

Videoredaktor on videote tegemiseks ja muutmiseks.

Videoredaktor on arvutites, mis kasutavad Windows 10-t.

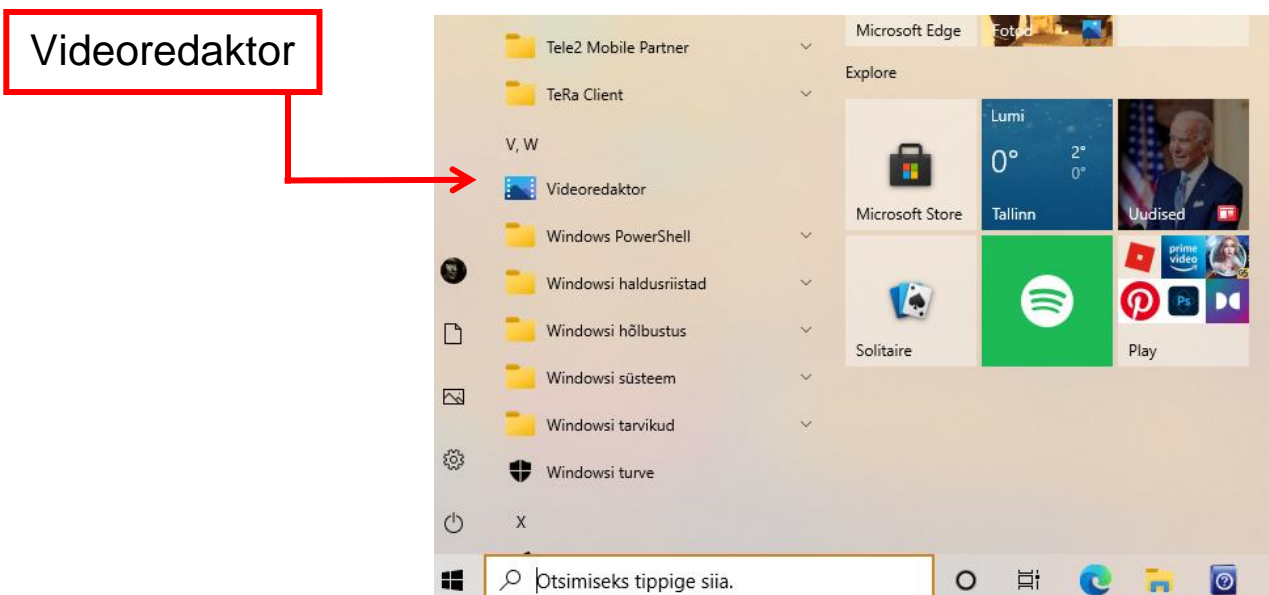
Klõpsa nupul **Start** ekraani all asuval tegumiribal.

Otsi menüüst üles videoredaktor.

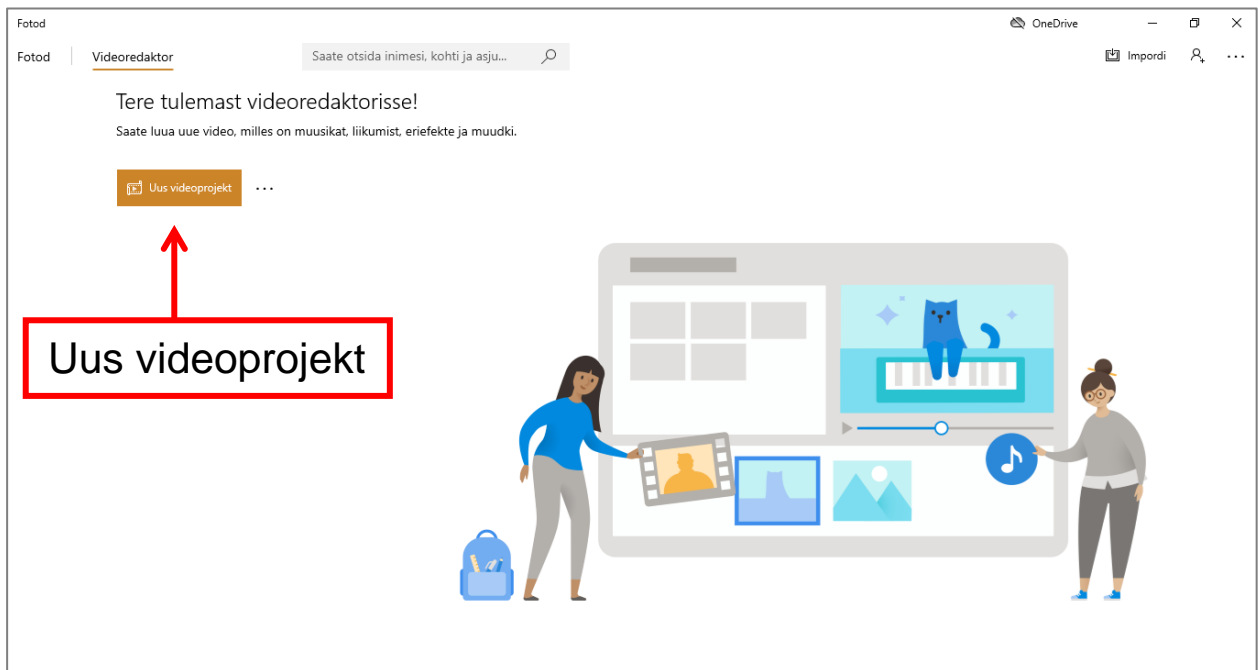
Klõpsa Videoredaktori nupul.

Avaneb aken.

Uue video loomine

Klõpsa nupul **Uus videoprojekt**.

Avaneb aken, mis palub panna videole nimi.

Kirjuta nimi ribale, värvilise ala kohale.

Klõpsa nupul **OK**.

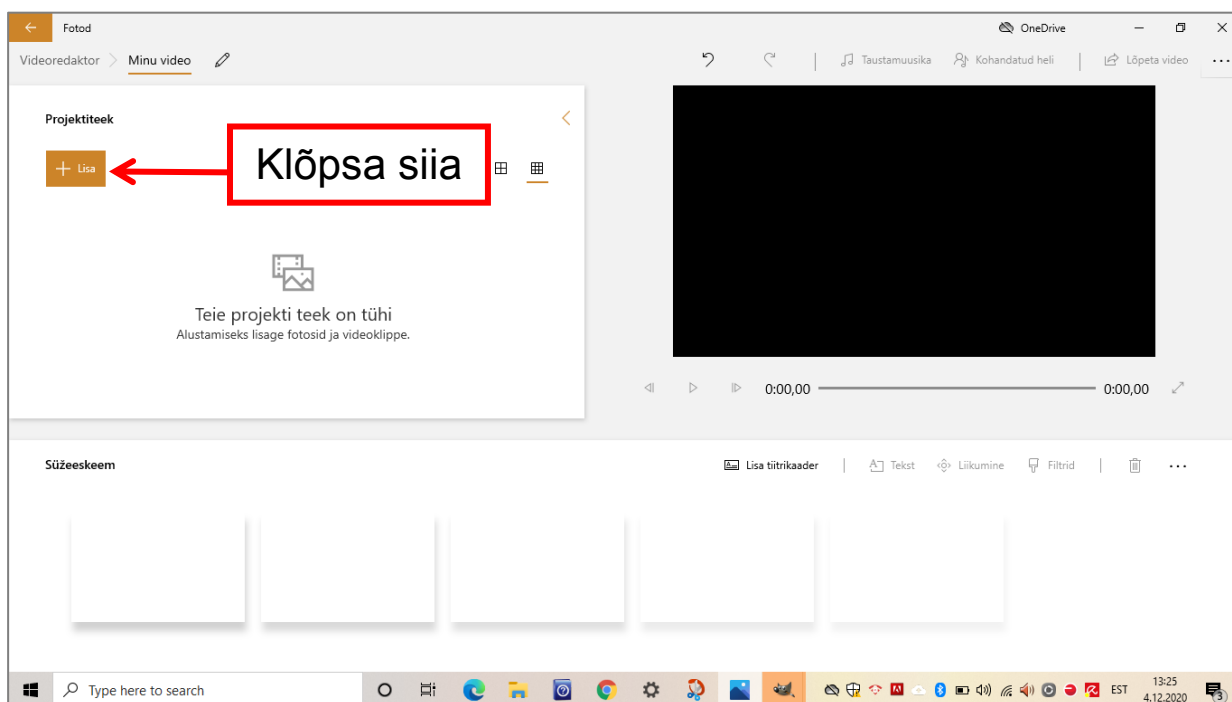

Lehe ülemises osas on nupp, millele on kirjutatud +Lisa.

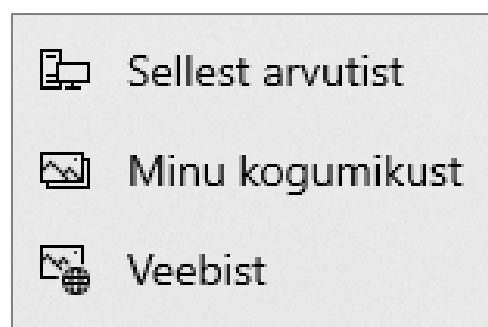
Klõpsa nupul **+Lisa**.

Nii saad lisada fotosid ja videoid oma uue video tegemiseks,

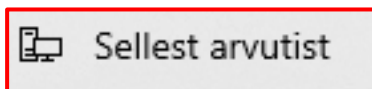
Avaneb selline menüü →

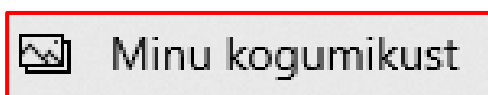
Menüüs pead valima ühe pakutavatest võimalustest.

Valik sõltub sellest, kuhu oled salvestanud fotod ja videod, mis on mõeldud sinu uue video tegemiseks.

Klõpsa nupul **Sellest arvutist**, kui vajalikud fotod ja videod on olemas sinu arvuti mõnes kaustas või mälufulgal.

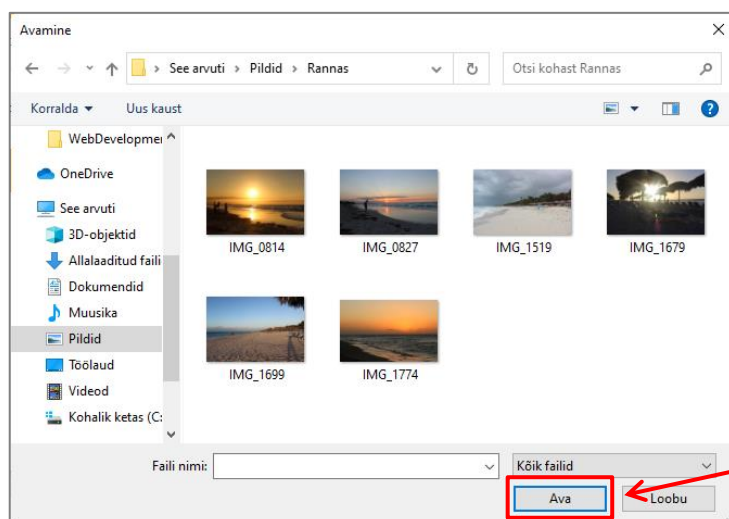
Klõpsa nupul **Minu kogumikust**, kui vajalikud fotod ja videod on olemas OneDrive'is.

OneDrive on internetiga ühendatud ruum dokumentide, fotode ja videote salvestamiseks.

Klõpsa nupul **Veebist**, kui sul on vaja otsida internetist fotosid ja videoid.

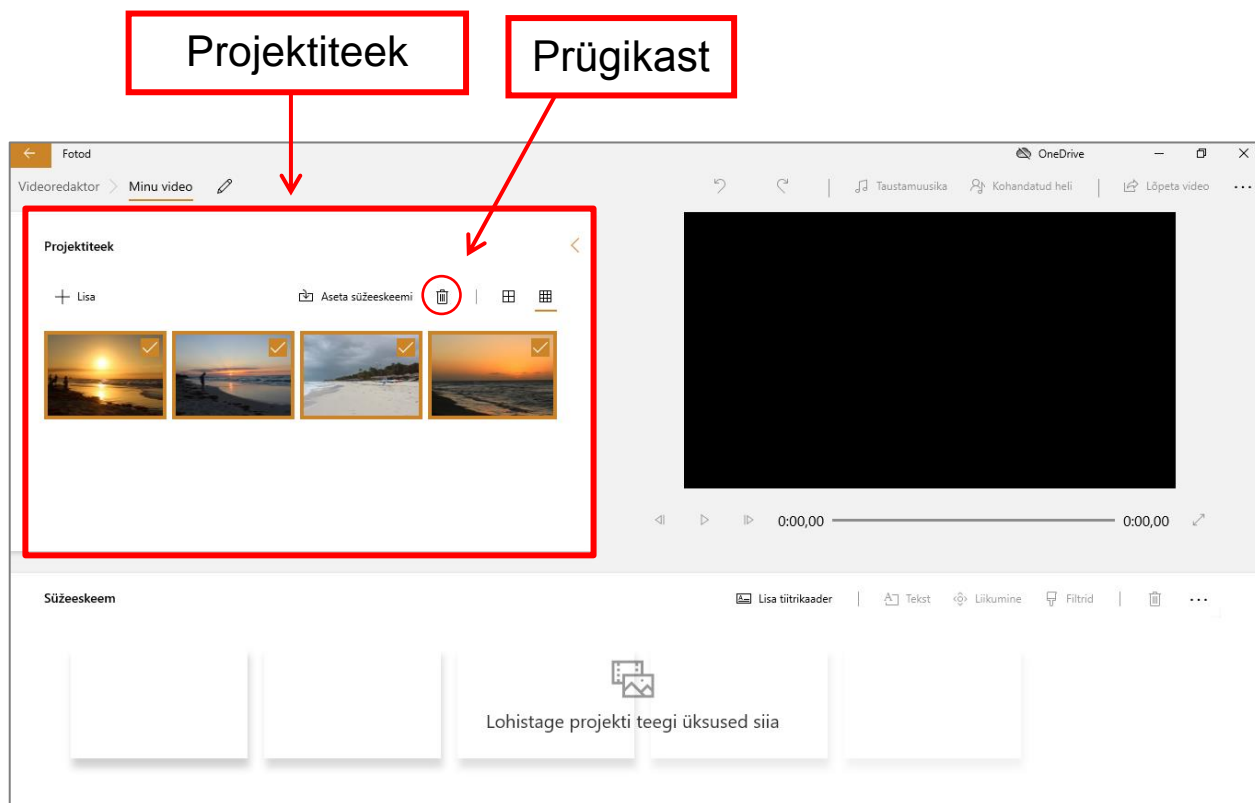
Otsi üles vajalikud fotod ja videod.

Klõpsa **valimiseks** nende peal.

Seejärel klõpsa **Ava**.

Valitud fotod ja videod on nähtavad valges alas ekraani ülaosas.

Seda valget ala nimetatakse **Projektiteegiks**.

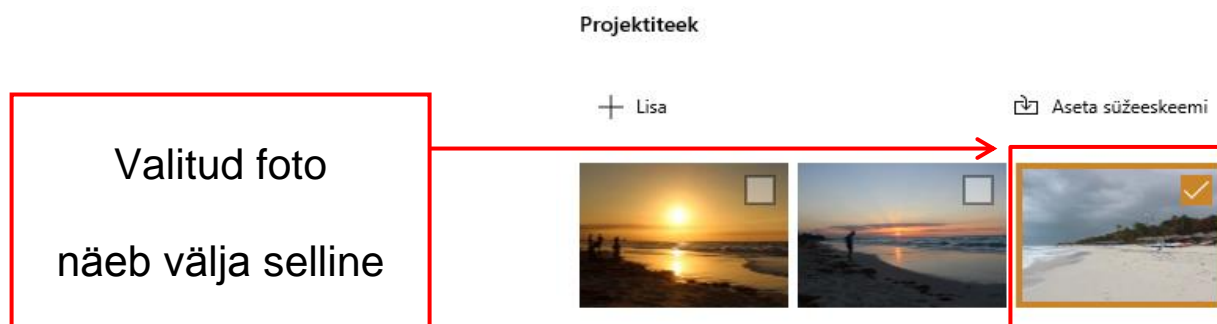

Kui saad aru, et mõnda fotot pole vaja, saad selle projektiteegist kustutada.

Millegi kustutamiseks vali see, klõpsates selle peal.

Seejärel klõpsa teegi ülaserivas oleval **prügikastil**.

Prügikast

Videoredaktori sulgemine

Klõpsa nupul **X** ekraani üleval paremas nurgas.

Kõik muudatused salvestatakse automaatselt.

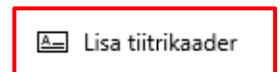
Pooleli oleva video uuesti avamine

Ava Videoredaktor ja klõpsa selle video eelvaatel, millega töötasid juba varem.

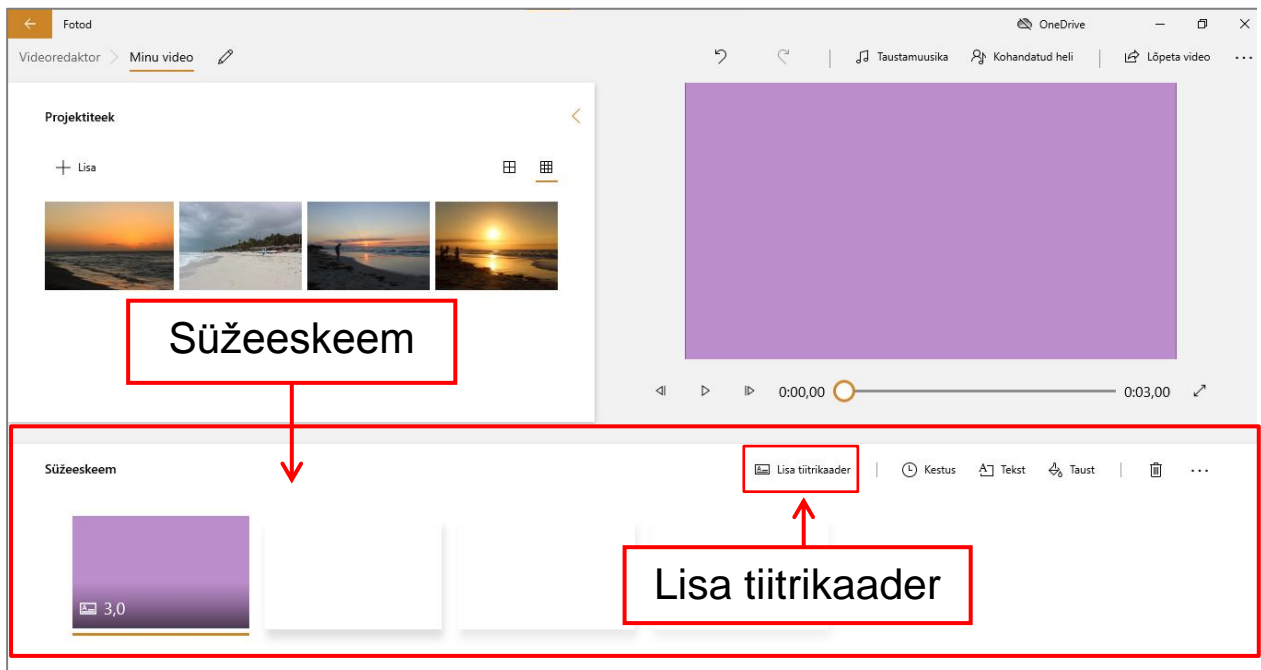
Tiitrikaadri loomine

Tiitrikaader on slaid, millele saad kirjutada, mille kohta video on.

Et luua tiitrikaader, klõpsa nupul **Lisa tiitrikaader**.

Süžeeskeemi ilmub tühi vaheleht.

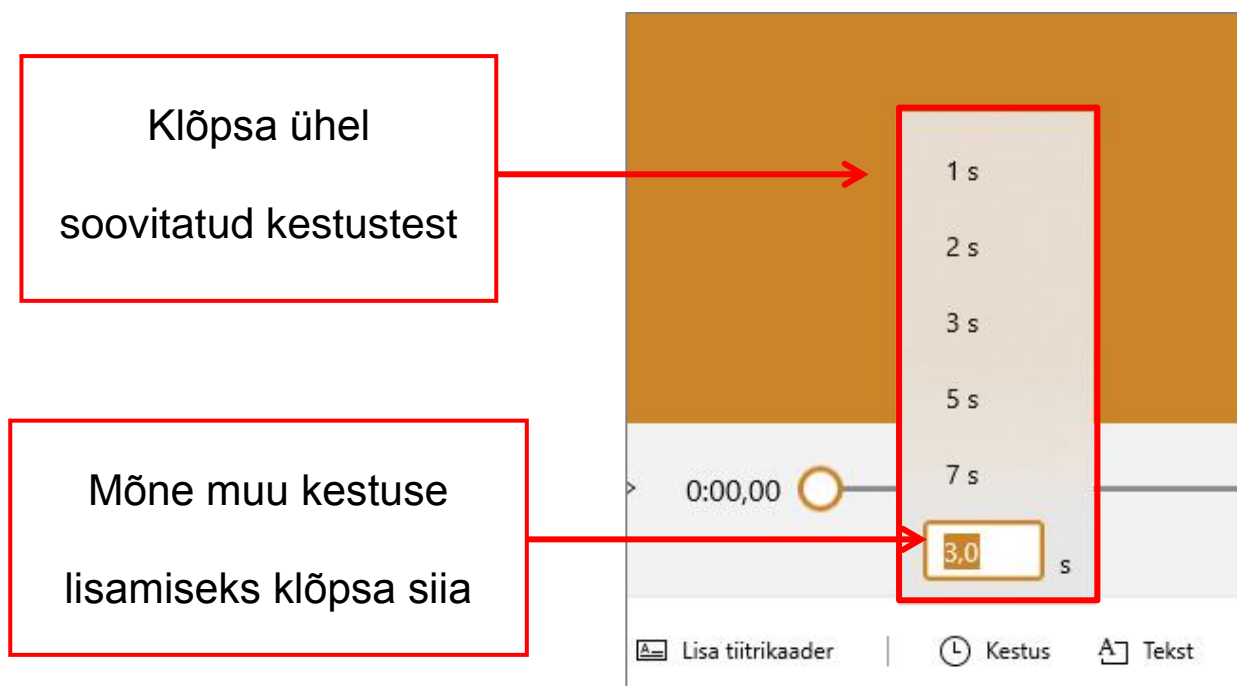
Süžeeskeem asub Videoredaktori ekraani kõige alumises osas.

Süžeeskeem sisaldab kõike, mida saad oma videole lisada.

Tiitrikaadri muutmise

Klõpsa nupul Kestus. Kestus

Avaneb menüü, millest saad valida **kestuse** ehk selle kui pikka aega püsib slaid või foto video ajal ekraanil.

Menüü viimasel real on võimalus kirjutada hoopis oma soovitus kestus.

Pärast kirjutamist vajuta klaviatuuril klahvi Enter.

Klõpsa nuppudel Tekst või Taust,

 Tekst Taust

et lisada või muuta oma tiitrikaadri teksti või tausta.

Avaneb aken.

Klõpsa nupul Taust, et valida slaidi värv pakutavatest värvidest.

Seejärel **klõpsa soovitud värvil**.

Kui tahad valida mõnda muud värvi, siis klõpsa nupul **+**.

See nupp asub pakutavate värvide all.

Kohandatud värv

Avaneb selline aken.

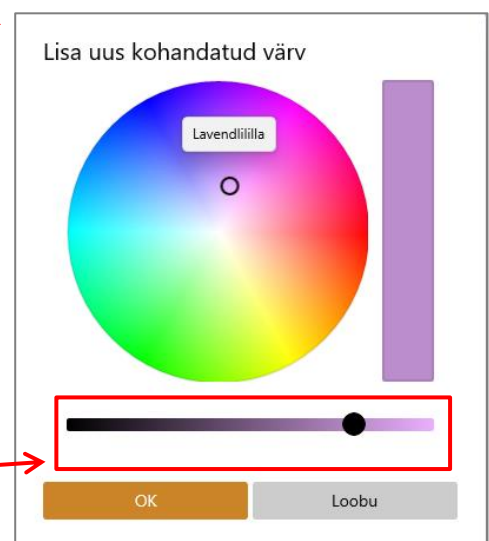
Klõpsa ringi piirkonnas

sulle meeldival värvil.

Ringi all saad valida värvi intensiivsust.

Selleks klõpsa **värvilise joone** erinevatel

kohtadel.

Kui leiad endale sobiva värvi, klõpsa nupul OK.

Klõpsa nupul Tekst, et kirjutada oma videole pealkiri.

Kirjuta oma pealkiri valgele alale.

Pealkirja kirjutamise ala alt

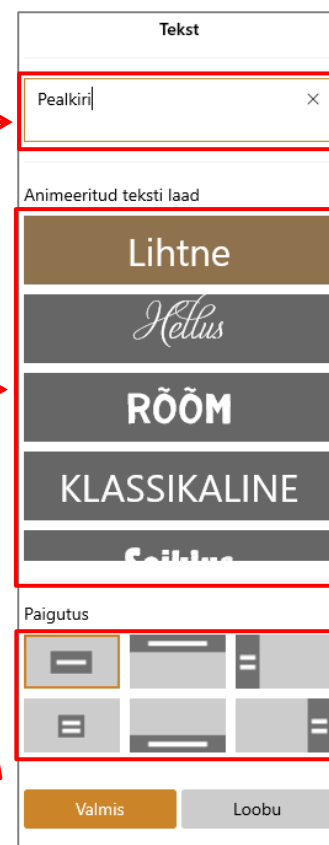
saad **valida oma teksti laadi** ehk välimuse.

**Kui klõpsad laadi nupule,
saad seda proovida.**

Kui kerid hiirega külgriba alla või vajutad klaviatuuril alla noolt, näed teisi laade.

Veendu, et viimane laad, mida klõpsad, on see, mida soovid kasutada.

Laadidest allpool asuvad **paigutuse võimalused.**

Siit saad valida,

millises ekraanis osas soovid teksti näha.

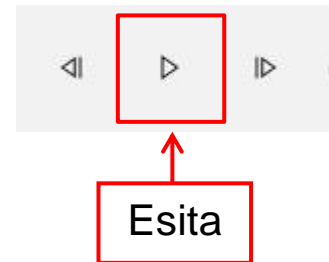
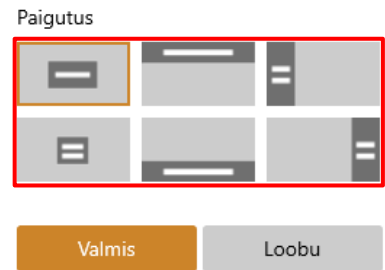
Klõpsa proovimiseks näidetel

ja vali, mis kõige rohkem meeldib.

Et näha, kuidas tiiterkaader videos töötab,

klõpsa nupul Esita.

See asub suure pealkirjaga paneeli all.

Võib juhtuda, et valitud slaid kestab pikemalt kui pealkiri.

Pealkirja kestuse pikemaks muutmiseks,

klõpsa paremal ankrul ja liiguta seda kuni valge mummuni.

Ankru liigutamiseks klõpsa sellel ja liiguta siis hiirt.

Võid ka klõpsata ankrul ja vajutada klaviatuuril

parem- või vasaknoolega klahve.

Kui soovid, et enne pealkirja ilmumist oleks näha mõni sekund ainult taust, klõpsa vasakul ankrul ja liiguta seda keskosa suunas.

Tulemuse nägemiseks klõpsa nupul Esita.

Tee vajadusel parandused.

Kui sa oled rahul tiitrikaadriga, klõpsa nupul Valmis.

Sind viiakse tagasi süžeeskeemi juurde.

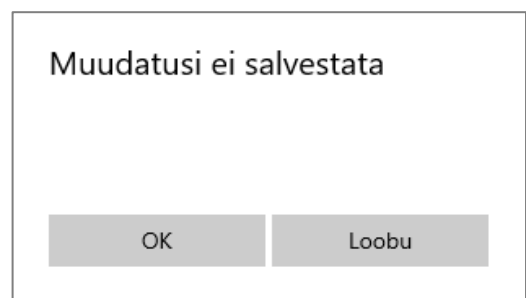

Kui ei soovi, et videos oleks tiitrikaader,

siis klõpsa nupul Loobu.

Avaneb selline aken.

Klõpsa nupul OK, et kustutada tiitrikaader.

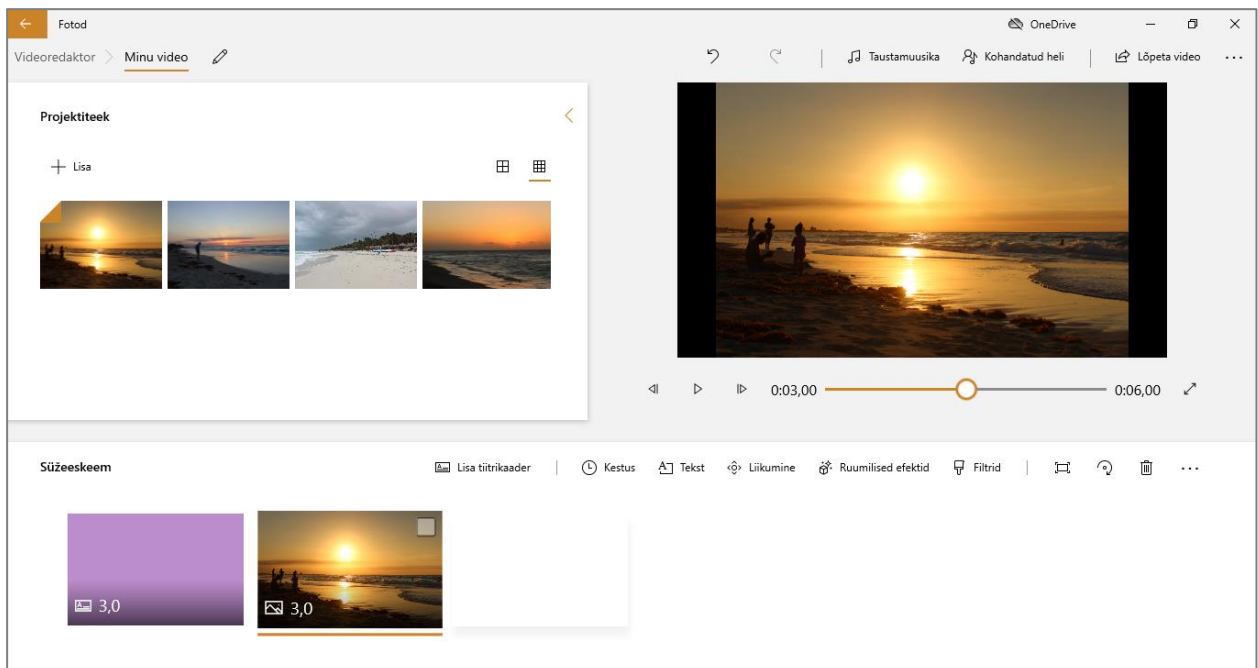
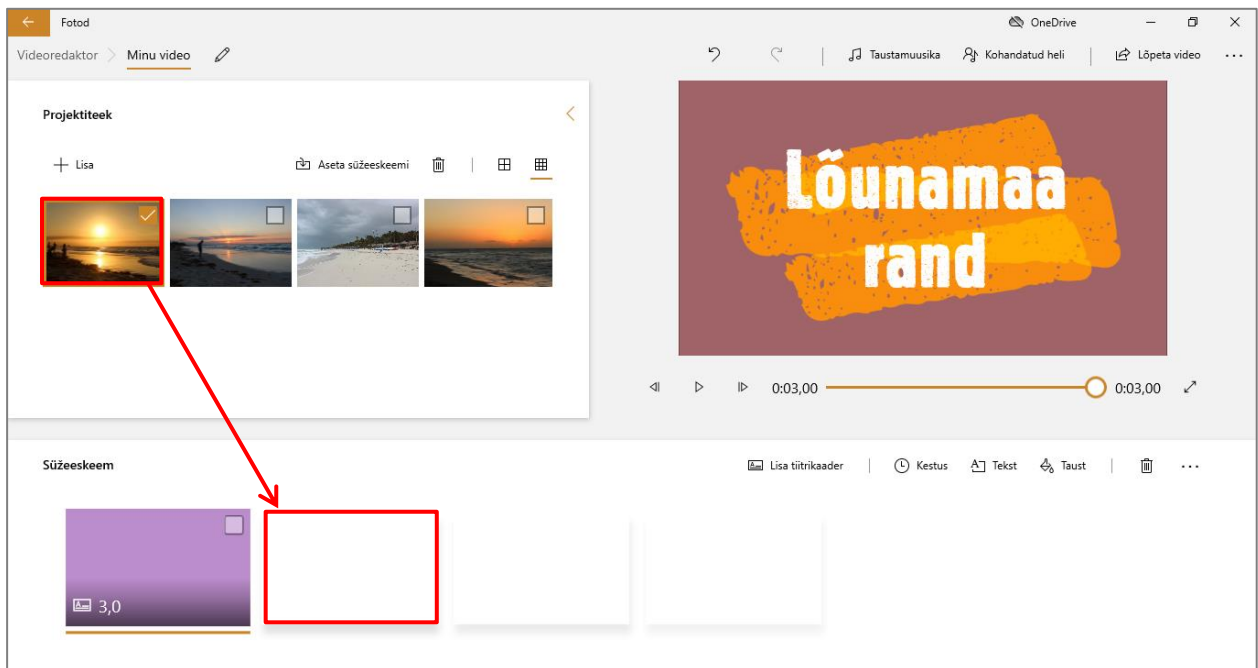
Või klõpsa nupul Loobu, et minna tagasi.

Fotode lisamine ja muutmine

Fotode süžeeskeemi lisamiseks,

pead klõpsama oma projektiteegis asuval fotol.

Tõmba see hiirega süžeeskeemis asuvale valgele ristkülikule.

Igale fotole saad valida kestuse ja lisada teksti.

Toimida tuleb samamoodi nagu tiitrikaadri muutmise puhul.

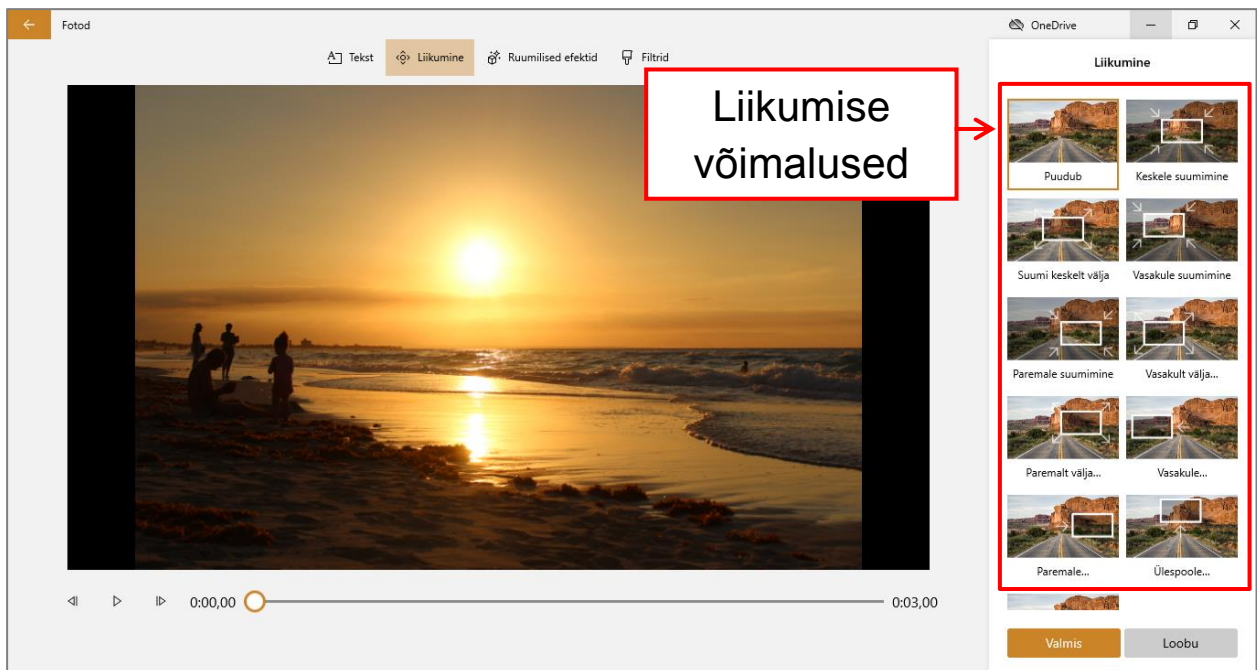
On veel mõned asjad, mida saad fotol muuta.

Klõpsa nupul Liikumine, et lisada fotole liikumine.

Avaneb järgnev aken, kus foto asub keskel

ja fotost paremal pool asuvad liikumise võimaluste variandidid.

Klõpsa ühel võimalustest, siis klõpsa nupul **Esita**.

Nii saad vaadata, kuidas efekt videos välja näeb.

Vali välja oma eelistus.

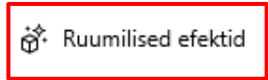
Klõpsa sellel ja siis klõpsa nupul **Valmis**.

Valmis

Loobu

Kui sa ei soovi Liikumist lisada, klõpsa nupul Loobu.

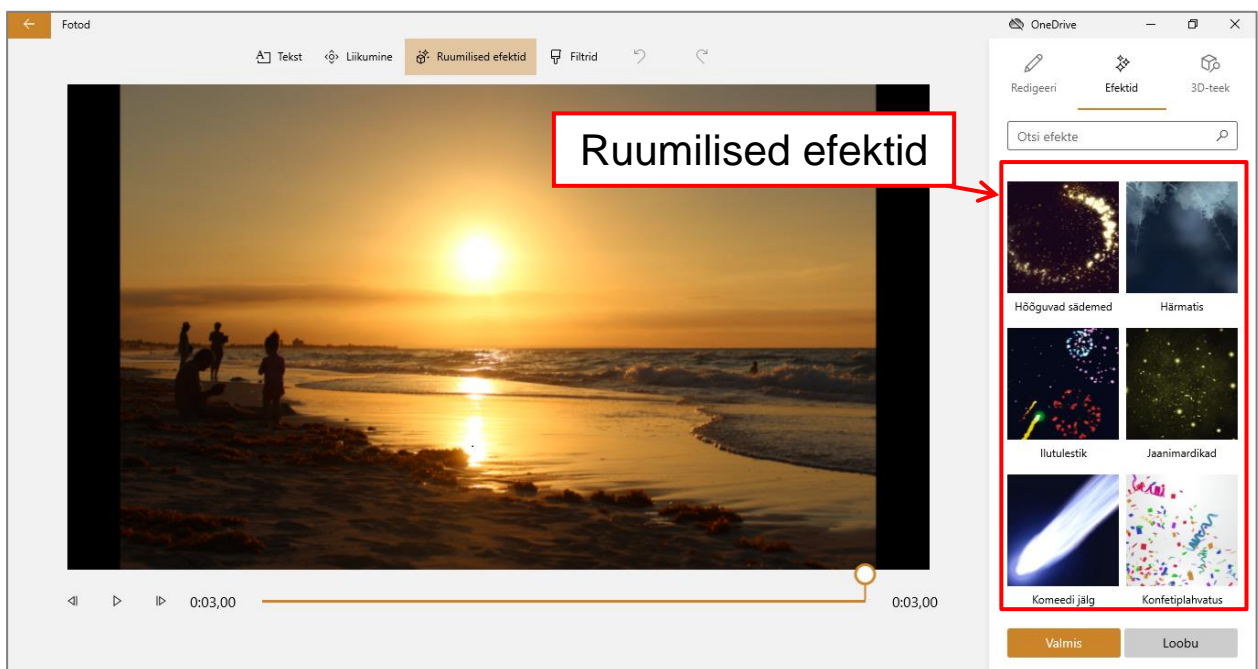
Klõpsa nupul Ruumilised efektid,

et lisada oma fotole ruumilisi efekte.

Ruumilised efektid on näiteks ilutulestik või härmatis.

Efekti valides saad muuta selle mõningaid omadusi.

Saad muuta **efekti helitugevust.**

Selleks liiguta efekti eelvaate all asuvat ankrut.

Kui liigutad seda vasakule, on helitugevus nõrgem.

Kui nihutad ankrut paremale, on helitugevus valjem.

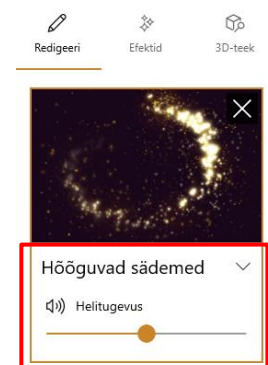

Foto peal on mõned nooled.

Efekti pööramiseks klõpsa ühel nooltest ja liiguta samal ajal hiirt.

Fotol on nähtav ristkülik,

mille nurkades on väikesed valged ristkülikud.

Klõpsa ühel neist ja liiguta samal ajal hiirt.

Nii muudad efekti ala suuremaks või väiksemaks.

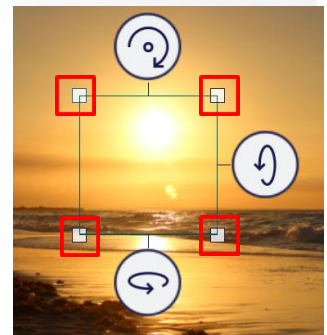
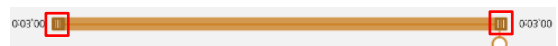

Foto all on nähtav joon.

Joon tähistab efekti kestvust võrreldes foto kestvusega.

Kui soovid efekti kestvust muuta,

pead liigutama joone alguses ja lõpus olevaid ankruid.

Saad kontrollida, kuidas efekt videos välja näeb.

Selleks vajuta nupule **Esita**, mis asub video all.

Kui sulle ei meeldi valitud efekt, võid valida mõne teise.

Teise efekti valimiseks, klõpsa nupul **Efektid**.

Nupp Efektid asub efekti eelvaate kohal, millega hetkel töötad.

Kui oled rahul oma ruumilise efektiga, klõpsa nupul **Valmis**.

Kui ei soovi lisada ruumilist efekti, klõpsa nupul **Loobu**.

Klõpsa nupul Filtrid, et lisada oma fotole filter.

Filtri lisamine tähendab, et muudad värvide kooslust,

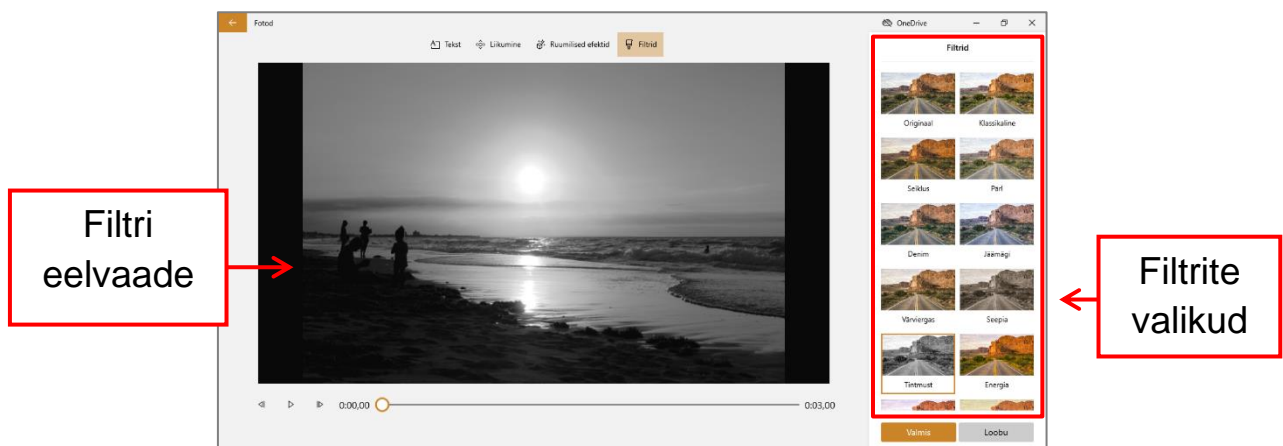
näiteks teed foto mustvalgeks.

Ekraani paremal küljel näed erinevaid filtreid,

mille seast saad teha oma valiku.

Kui sa klõpsad ühel neist, ilmub eelvaade fotost,

millel on kasutatud filtrit.

Kui sa oled rahul oma valitud filtriga,
klõpsa nupul Valmis.

Kui ei soovi kasutada filtrit, klõpsa nupul Loobu.

Nupu Filtrid kõrval on veel üks nupp.

Kui sellel klõpsad, siis ilmuvad kaks valikut.

Eemalda mustad ribad on selleks,

et eemalda videost must ala, mis ümbritseb fotot.

Kahanda sobivaks on selleks, et säilitada foto algne suurus.

Selle kasutamisel võivad tekkida fotole mustad külgribad.

Võimaluse proovimiseks või valimiseks

pead klõpsama valikul, mida eelistad.

Selle nupu kõrval on veel üks nupp.

See on mõeldud foto pööramiseks.

Kui sa klõpsad nupul ühe korra, pöörduv see veidi.

Kui klõpsad nupul kaks korda, siis läheb foto tagurpidi.

Klõpsa **prügikasti** nupul, et kustutada valitud fotod.

Klõpsa **kolmel punktil**, et kustutada oma süžeeskeem.

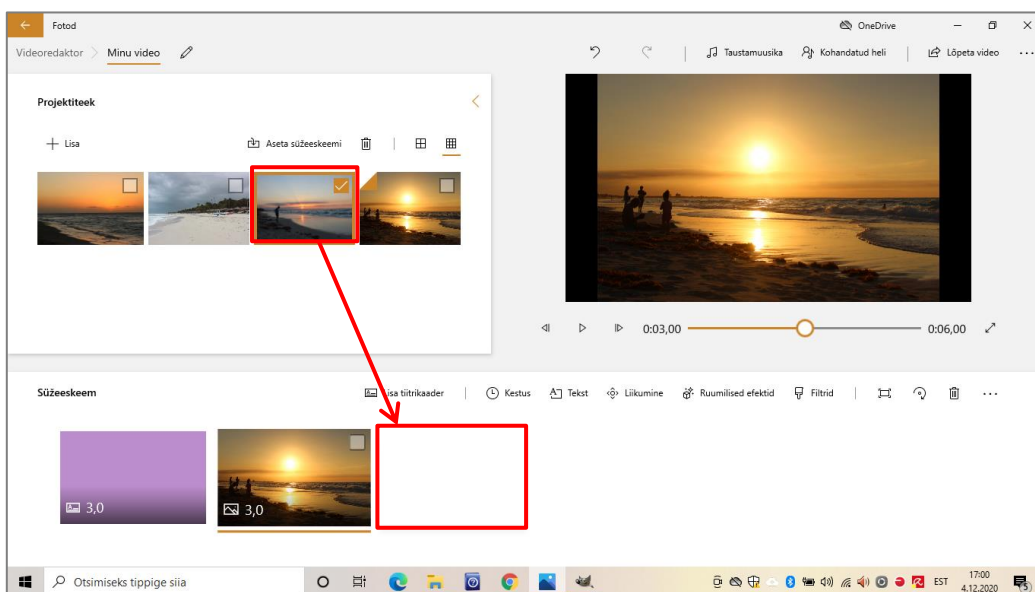

Video lisamine ja muutmine

Video süžeeskeemi lisamiseks,

klõpsa projektiteegis asuval videol.

Tõmba see kursoriga süžeeskeemis asuvale valgele ristkülikule.

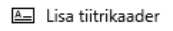

Videos saab mitmeid asju ja omadusi muuta.

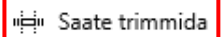
Muudatuste tegemise jaoks on erinevad nupud.

Need asuvad süžeeskeemi sümboli kõrval.

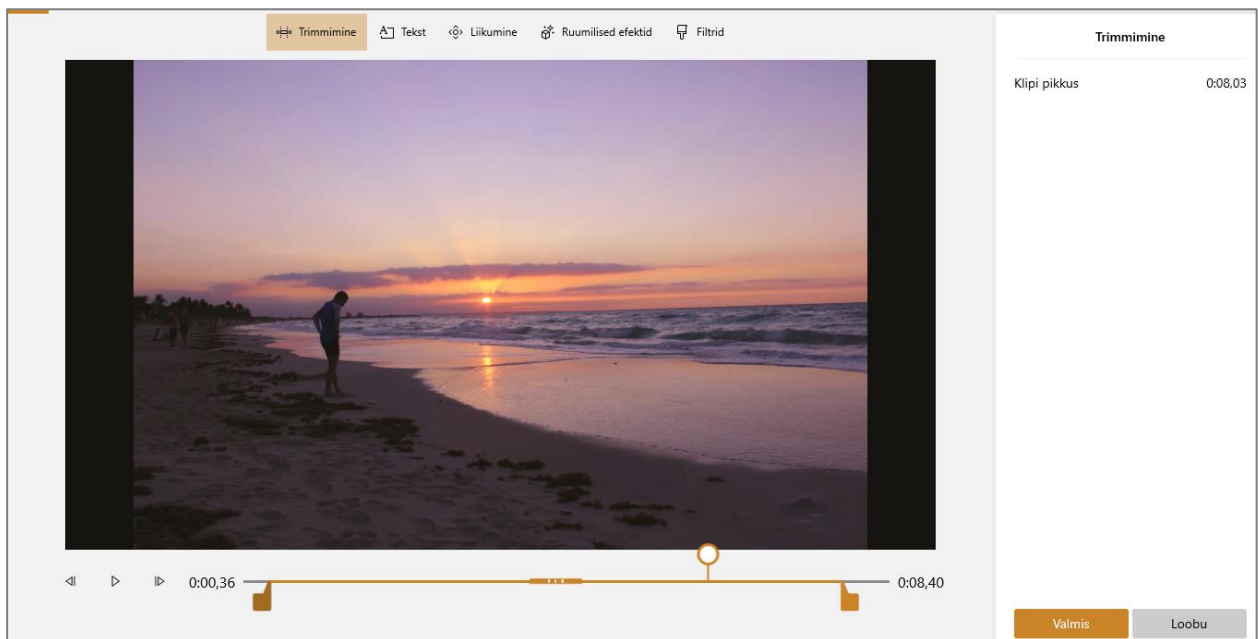
Tiitrikaadri lisamiseks klõpsa nupul Lisa tiitrikaader.

Video lõikamiseks klõpsa nupul Saate trimmida.

Avaneb aken sinu videoga.

Video all on näha joon, mille alguses ja lõpus on ankrud.

Video alguse ära lõikamiseks, klõpsa vasakul ankrul.

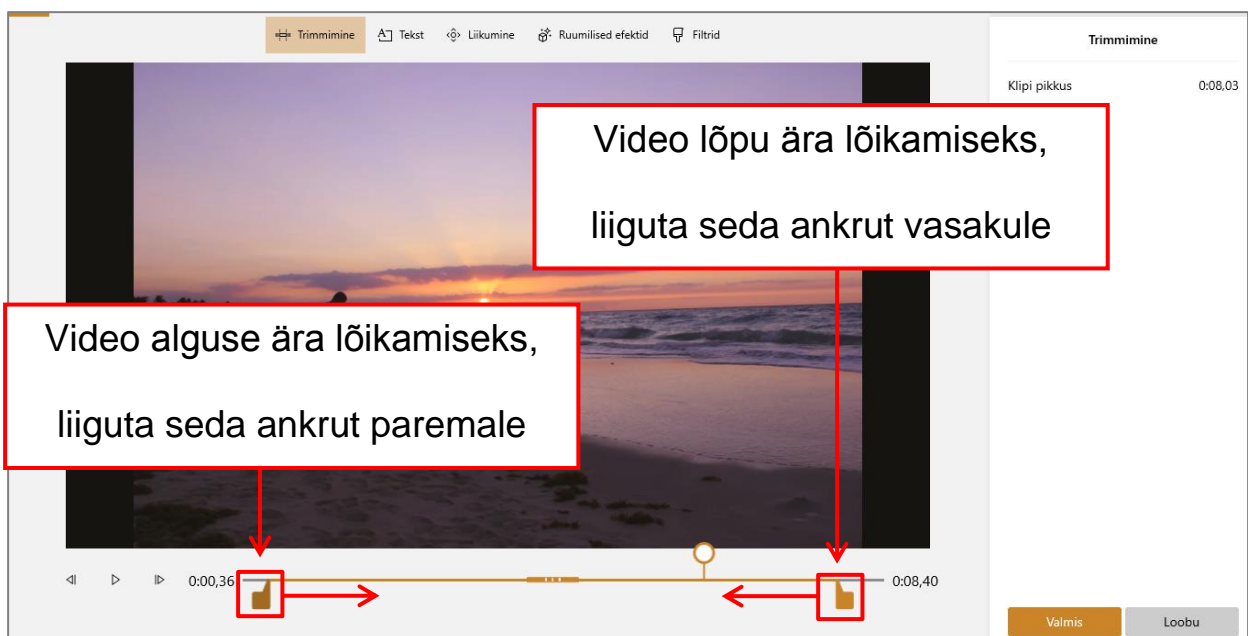
Liiguta samal ajal hiirt paremale.

Võid ka klõpsata vasakul ankrul ja siis liigutada seda, vajutades klaviatuuril paremale suunaga noolt.

Video lõpu ära lõikamiseks, klõpsa paremal ankrul.

Liiguta samal ajal hiirt vasakule.

Võid ka klõpsata paremal ankrul ja siis liigutada seda, vajutades klaviatuuril vasakule suunaga noolt.

Vajuta nupul Esita, et näha eelvaadet lõigatud videost.

Kontrolli, kas see on täpselt selline nagu soovid.

Sa võid liigutada ankruid nii kaua,

kuni oled saavutanud omale sobiva videolõigu.

Kui sa oled rahul oma lõiguga, klõpsa nupul **Valmis**.

Video osadeks jagamiseks, klõpsa nupul Tükelda.

 Tükelda

Avaneb aken sinu videoga.

Video all on näha joon, millel alguses on valge mummuga ankur.

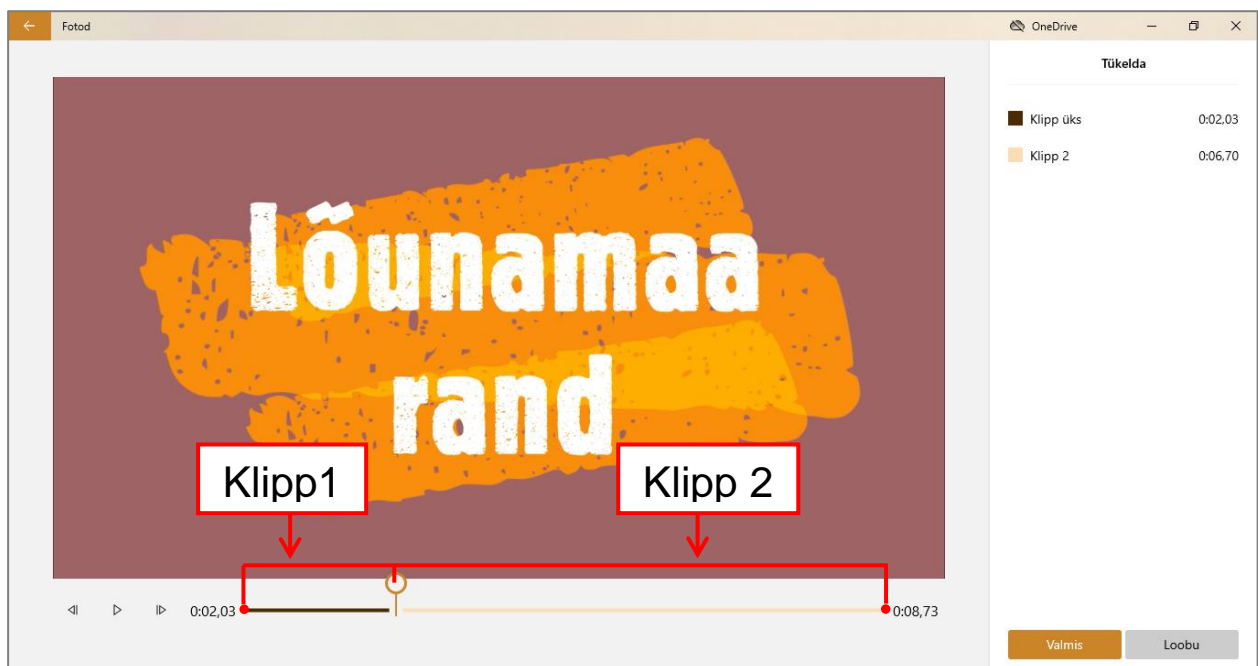

Klõpsa nupul **Esita**, mis asub video all.

Kui video jõuab punkti, kus soovid teha video tükeldamise,

klõpsa nupul **Peata**.

Klipp 1 on video osa, mis on enne valget ankrut.

Klipp 2 on video osa, mis on pärast valget ankrut.

Kui oled rahul kahe loodud klipiga, klõpsa nupul Valmis.

Kui pole rahul, liiguta ankur hiirega õigesse kohta.

Seejärel klõpsa **Valmis**.

A rectangular button with a dark orange background and the word "Valmis" in white text.

Kui siiski ei soovi videot mitmeks tükiks jagada, pead klõpsama nupul **Loobu**.

A rectangular button with a light gray background and the word "Loobu" in dark gray text.

Samuti saad lisada teksti.

Klõpsa nupul **Tekst**. Avaneb aken.

A rectangular button with a white background and a red border. It contains a small icon of a document with a plus sign and the word "Tekst" in black text.

Teksti lisamise juhend videole on samasugune nagu teksti lisamine Tiitrikaadrile (vaata lehekülge 13).

Video kaadri muutmiseks, klõpsa nupul Liikumine.

A rectangular button with a white background and a red border. It contains a small icon of a camera with a plus sign and the word "Liikumine" in black text.

Kaadri muutmine tähendab, et keskmeks on pildi erinevad osad.

Liikumise muutmise juhend videole on samasugune nagu liikumise muutmise juhend fotole (vaata lehekülge 19).

Ruumiliste efektide lisamiseks, klõpsa nupul Ruumilised efektid

A rectangular button with a white background and a red border. It contains a small icon of a starburst and the text "Ruumilised efektid" in black text.

Ruumilised efektid on näiteks ilutulestik või härmatis.

Ruumiliste efektide lisamise juhend videole on samasugune nagu ruumiliste efektide lisamine fotole (vaata lehekülge 20).

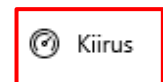
Filtri lisamiseks klõpsa nupul Filtrid.

Filtri lisamine tähendab, et muudad värvide kooslust, näiteks teed video mustvalgeks.

Filtri lisamise juhend videole on samasugune nagu filtri lisamise juhend fotole (vaata lehekülge 22).

Video kiiremaks või aeglasemaks tegemiseks, klõpsa nupul Kiirus.

Kui sa klõpad nupul Kiirus, ilmub joon koos ankruga.

Liiguta ankrut hiirega või kasuta klaviatuuril asuvaid nooli, et muuta oma videoklipi kiirust.

Ülejäänud neli nuppu töötavad video puhul

samamoodi nagu foto puhul. (Vaata lehekülgi 23 ja 24.)

Sa võid lisada tiitrikaadri ükskõik millisele video osale.

Et lisada tiitrikaader kindla foto või videoklipi ette, klõpsa antud fotol või videoklipil.

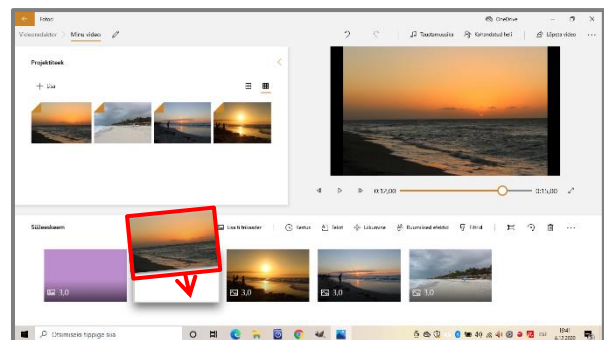
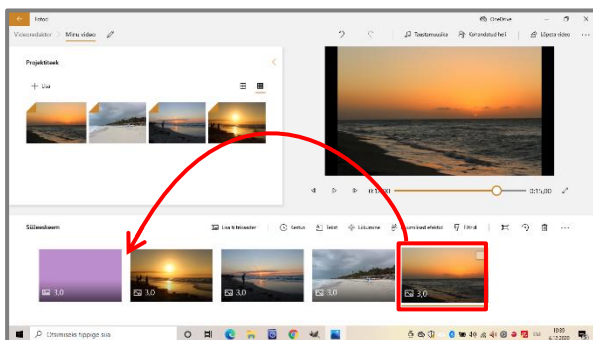
Seejärel klõpsa nupul Lisa tiitrikaader.

 Lisa tiitrikaader

Sa võid muuta igal hetkel oma video osade järjekorda.

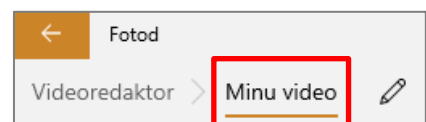
Järjekorra muutmiseks, klõpsa fotol või videoklipil, mida soovid süžeeskeemis liigutada.

Klõpsa sellel ja liiguta soovitud asukohta.

Videoredaktori akna ülaosas asuvad nupud

Videoredaktori kirje kõrval näed oma video pealkirja.

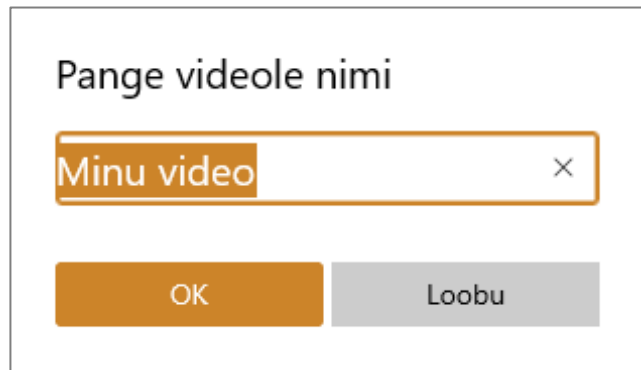

Video pealkirja muutmiseks, klõpsa pliitsi nupul, mis asub pealkirja kõrval.

Nüüd saad avaneb aken, kuhu saad kirjutada uue pealkirja.

Pärast kirjutamist **klõpsa OK**,
et salvestada muudatused.

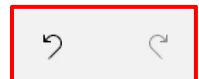

Pange videole nimi

Minu video

OK Loobu

Muudatuste **tagasi võtmiseks ja uuesti tegemiseks**,
saad klõpsata nendel kahel noolega nupul.

Saad klõpsata esimesel noolega nupul **Võta tagasi**.

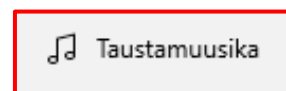
See kustutab viimase muudatuse, mille tegid oma videos.

Võid sellel klõpsata mitu korda, et minna tagasi mitu muudatust.

Kui avastad, et kustutasid muudatuse, mis oli hoops vajalik,
pead klõpsama teisel noolega nupul **Tee uuesti**.

Klõpsa nupul Taustamuusika,
et valida pakutud võimaluste hulgast
oma videole tasutamuusika.

Avaneb aken mõnede lugude pealkirjadega.

Klõpsa nupul **Esita** enne igat pealkirja, et kuulata lugu.

Vali lugu, mis sulle meeldib.

Muusika kuulmiseks
klõpsa nupul Esita

Liiguta ankrut,
et muuta helitugevust

Taustmuusika valimine

Valige muusikapala. See muusika kohandub automaatselt teie video pikkusega. Oma helipalade importimiseks ja lisamiseks valige Kohandatud heli.

Puudub

- ▶ Anooditud
- ▶ Arcade'i pidu
- ▶ Avanevad õied
- ▶ Digitaalne horisont
- ▶ Järvepeegel
- ▶ Kas mäletad?
- ▶ Kaskarlõhn

Sünkrooni video muusika rütmi

Muusika helitugevus

Valmis Loobu

Video helitugevuse muutmiseks klõpsa ankrul

ja liiguta seda hiirega.

Võid ka klõpsata ankrul ja liigutada seda,

kasutades klaviatuuril olevaid nooltega klahve.

Kui liigutad ankrut vasakule, muutub helitugevus nõrgemaks.

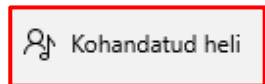
Kui liigutad ankrut paremale, muutub helitugevus valjemaks.

Pärast muusika ja helitugevuse valimist,

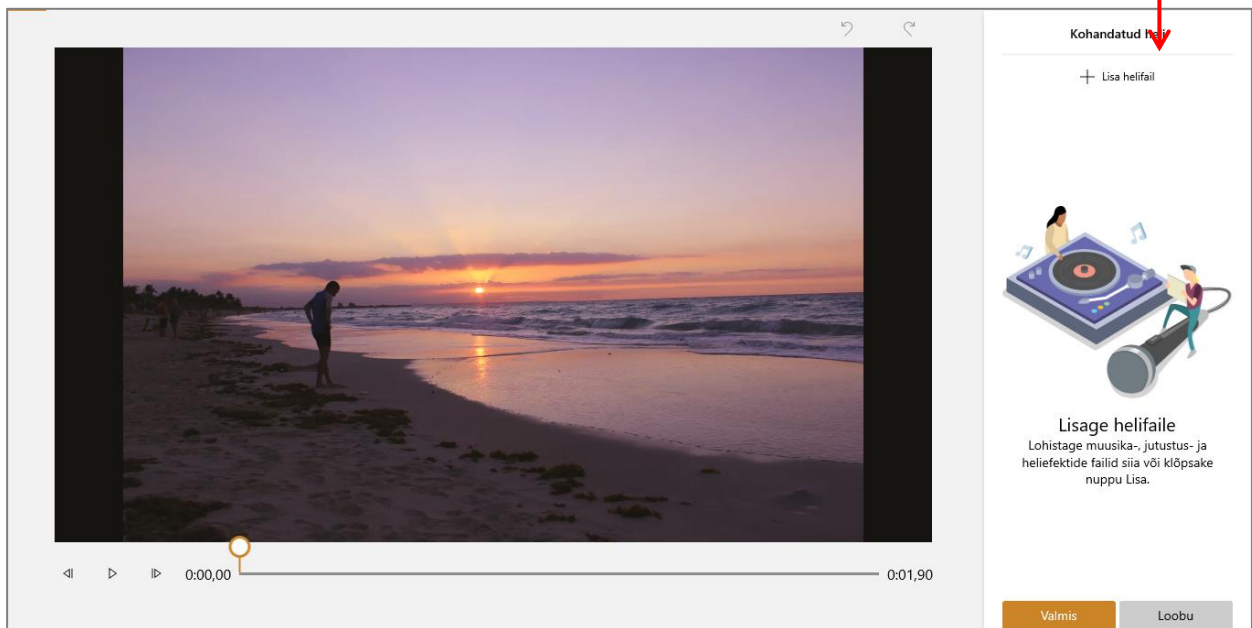
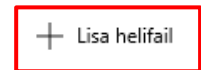
klõpsa nupul Valmis, et salvestada tehtud muudatused.

Klõpsa nupul Loobu, kui ei soovi taustamuusikat.

Kui soovid lisada muusikat oma arvutist,
klõpsa nupul Kohandatud heli.

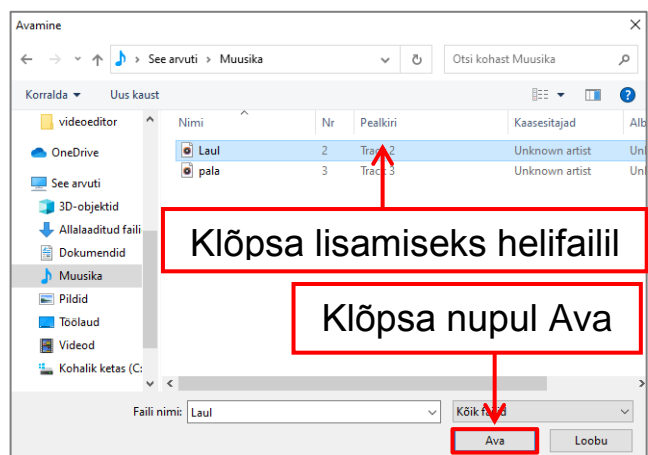

Avaneb aken sinu videoga ja selle kõrval nupp tekstiga
+Lisa helifail. Klõpsa sellel nupul.

Avaneb aken.

Akna vasakul poolel
pead klõpsama kaustal,
kuhu on salvestatud muusika.

Kausta sisu avaneb akna peamisel alal.

Klõpsa helifailil, mida soovid lisada, seejärel klõpsa nupul **Ava**.

Muusikapala nimi ilmub video all asuvale joonele.

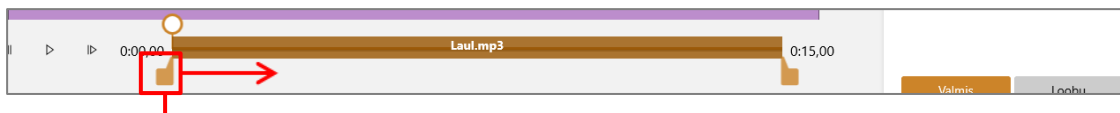
Kui soovid, et muusika algaks hiljem kui video,

klõpsa vasakul pool asuval ankrul.

Liiguta hiirt samal ajal paremale.

Võid ka klõpsata vasakul ankrul ja seda liigutada,

vajutades klaviatuuril paremale suunaga noole klahvi.

Muusika algamiseks pärast video algust, liiguta seda ankrut paremale.

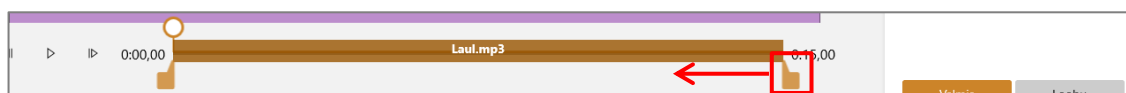
Kui soovid, et muusika lõppeks enne kui video,

klõpsa paremal pool asuval ankrul.

Liiguta hiirt samal ajal vasakule.

Võid ka klõpsata paremal ankrul ja seda liigutada,

vajutades klaviatuuril vasakule suunaga noole klahvi.

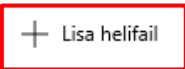
Muusika lõppemiseks enne video lõppu, liiguta seda ankrut vasakule.

Klõpsa nupul Esita, et vaada ja kuulata oma videot.

Sa võid lisada mõne teise või rohkem muusikapalasisid,
et erinevatel video osadel oleks erinev muusika.

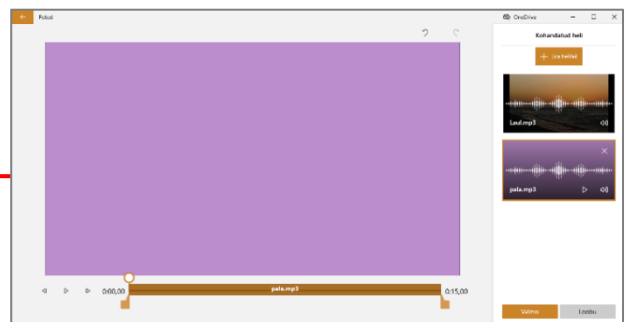
Sellisel juhul pead **klõpsama nupul +Lisa helifail**

ja valima faili, mida soovid lisada.

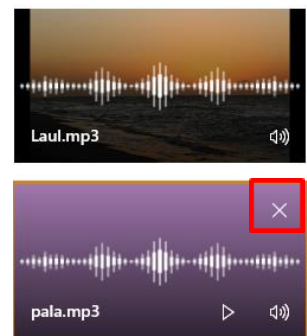
Seejärel **klõpsa nupul Ava.**

Valitud fail on nähtav
paremal pool.

Kui tahad kustutada mõne failidest

klõpsa faili eelvaatel asuval nupul X.

Klõpsa esimesel failil ja liiguta ankruid video all asuval joonel,
et valida, millal muusika algab ja lõpeb.

Klõpsa teisel failil ja liiguta ankruid video all asuval joonel,
et valida, millal see muusika algab ja lõpeb.

Klõpsa nupul Esita, et vaada ja kuulata oma videot.

Kui tegid mõne vea, paranda ankrute asukohti.

Kui oled rahul lisatud muusikaga, klõpsa nupul Valmis.

Valmis

Kui siiski ei soovi enam kohandatud heli,

klõpsa nupul Loobu.

Loobu

Avaneb aken, klõpsa nupul OK.

Nii naased tagasi süžeeskeemi.

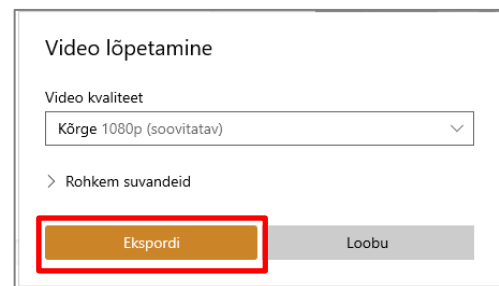
Kui video on valmis, klõpsa nupul Lõpeta video.

Lõpeta video

Avaneb uus aken,

klõpsa nupul Ekspordi.

Avaneb veel üks aken.

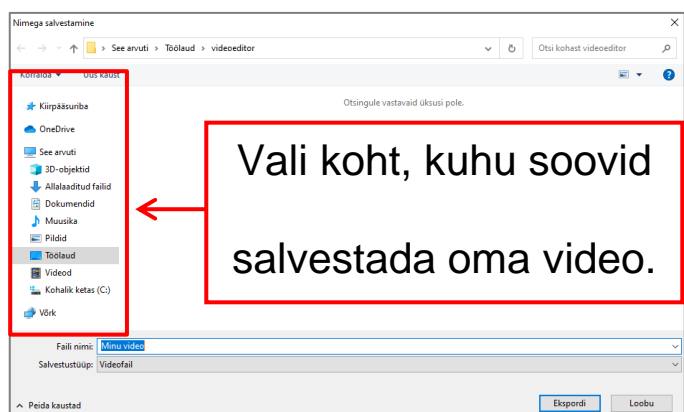

Akna vasakult küljelt

pead valima koha,
kuhu salvestada oma video.

See võib olla Töölaud

või mõni muu kaust.

Klõpsa nupul Ekspordi, et salvestada oma video.

Ekspordi

Arvuti ja IKT kasutamise alused

Lihtsas keeles teksti autorid: Eleonora Di Liberto, Cátia Brôco, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Mª Sagrario López Sánchez, Mª Rosa Sánchez López Guerrero, Veronika Juknevičienė, Živilė Paulauskaitė, Roberta Piazza, Valentina Perciavalle, Simona Rizzari, Anna Krasnowska, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Kujundajad: Martina Di Liberto, Sandra Belchior, Julián Antonio Díaz-Toledo Gómez, Tomaš Karnecki, Simona Rizzari, Piotr Grzegorz Bendiuk, Malle Oberpal, Kaja Vaabel.

Selle lihtsas keeles teksti **kontroll-lugemise** tegi: V. Nael.

<https://accessibleinformationmaterial.blogspot.com>

Kaasrahastas
Euroopa Liidu programm
„Erasmus+”

"Euroopa Komisjoni toetus käesoleva väljaande koostamisele ei tähenda väljaandes esitatud sisu kinnitamist. Väljaandes esitatud sisu peegeldab vaid autorite seisukohti. Euroopa Komisjon ei vastuta selles sisalduva teabe kasutamise eest."